

**Protocol facultativ
referitor la implicarea copiilor în conflicte armate,
la Convenția privind drepturile copilului**

**Adoptat și deschis semnării, ratificării și aderării
prin rezoluția Adunării Generale A/RES/54/263 din 25 mai 2000**

Statele Părți la prezentul Protocol,

Încurajate de sprijinul larg acordat Convenției privind drepturile copilului, care denotă o voință generală de deschidere pentru promovarea și protecția drepturilor copilului,

Reafirmând că drepturile copilului reclamă o atenție specială și lansând un apel pentru îmbunătățirea continuă a situației tuturor copiilor, ca și la dezvoltarea și educarea lor în condiții de pace și securitate,

Preocupate de efectele dăunătoare și larg răspândite ale conflictelor armate asupra copiilor și de consecințele pe termen lung asupra păcii, securității și dezvoltării durabile,

Condamnând utilizarea ca ținte a copiilor în conflicte armate și în atacurile directe asupra locurilor protejate de dreptul internațional, inclusiv asupra celor în care, în general, prezența copiilor este semnificativă, cum ar fi școli și spitale,

Luând act de adoptarea Statutului Curții Penale Internaționale de la Roma, în particular, de includerea, printre crimele de război, a recrutării sau înrolării copiilor sub 15 ani sau a folosirii lor pentru a se implica activ în conflicte armate internaționale și neinternaționale,

Considerând, în consecință, că, pentru întărirea în continuare a implementării drepturilor recunoscute de Convenția privind Drepturile Copilului, este nevoie de creșterea protecției copiilor împotriva oricărei implicări în conflicte armate,

Luând act că articolul 1 al Convenției privind drepturile copilului prevede că, în sensul prezentei Convenții, copilul este definit ca orice ființă umană sub 18 ani, cu excepția cazurilor în care vârsta majoratului este atinsă înainte de 18 ani, conform legislației aplicabile copilului,

Convinse că adoptarea unui Protocol facultativ la Convenție, care ridică vârsta minimă a unei eventuale înrolării în forțele armate și a participării

la ostilități a copiilor, va contribui în mod efectiv la implementarea principiului conform căruia interesul superior al copilului trebuie să reprezinte o premisă primordială în toate deciziile care îi vizează,

Luând Act de faptul că cea de-a 26-a Conferință Internațională a Cruci Roșii și a Semilunii Roșii din Decembrie 1995 a recomandat, inter alia, ca părțile într-un conflict să ia toate măsurile necesare pentru a împiedica participarea copiilor sub 18 ani la ostilități,

Salutând adoptarea în unanimitate, în iunie 1999, a Convenției nr.182 a Organizației Internaționale a Muncii cu privire la interzicerea celor mai grave forme de exploatare a muncii copilului și la acțiunea imediată pentru eliminarea acestora, care interzice, inter alia, recrutarea forțată sau obligatorie a copiilor pentru folosirea în conflicte armate,

Condamnând cu profundă îngrijorare recrutarea, pregătirea și folosirea în interiorul și în afara frontierelor naționale, a copiilor în ostilități de către grupări armate distincte de forțele armate ale unui Stat, și, recunoscând responsabilitatea celor ce recrutează, pregătesc și folosesc copiii în acest scop,

Reamintind obligația fiecărei părți la un conflict armat de a se conforma prevederilor dreptului internațional umanitar,

Subliniind că prezentul Protocol nu aduce atingere scopurilor și principiilor enunțate de Carta Națiunilor Unite, în special Art.51 și normelor relevante ale dreptului umanitar,

Ținând cont de faptul că pacea și securitatea bazate pe respectul deplin al scopurilor și principiilor conținute în Cartă și pe respectarea instrumentelor relevante aplicabile în domeniul drepturilor omului sunt indispensabile pentru protecția totală a copilului, în special în timpul conflictelor armate și sub ocupație străină,

Recunoscând nevoile speciale ale acelor copii, care datorită situației economice și sociale sau sexului, sunt, în particular, vulnerabili în ceea ce privește înrolarea sau folosirea lor în ostilități contrare prezentului Protocol,

Conștiente de necesitatea luării în considerație a profundelor cauze economice, sociale și politice ale participării copiilor în conflicte armate,

Convinsse de necesitatea întăririi cooperării internaționale în vederea implementării prezentului Protocol, ca și în reabilitarea fizică și psihosocială și în reintegrarea socială a copiilor victime ale conflictelor armate,

Încurajând participarea comunității și, în mod special, a copiilor și a copiilor victime, în diseminarea informațiilor și programelor educaționale referitoare la implementarea acestui Protocol,

Au convenit cele ce urmează:

Articolul 1

Statele Părți vor lua toate măsurile posibile pentru a veghea ca membrii forțelor armate, care nu au împlinit vârsta de 18 ani, să nu participe direct la ostilități.

Articolul 2

Statele Părți vor veghea ca persoanele care nu au atins vârsta de 18 ani să nu constituie obiectul înrolării obligatorii în cadrul forțelor armate.

Articolul 3

1. Statele Părți vor ridica vârsta minimă de recrutare voluntară în cadrul forțelor armate naționale în raport cu cea fixată la articolul 38, paragraful 3 din Convenția privind drepturile copilului, ținând cont de principiile enunțate în acest articol și recunoașterea, în baza Convenției, a protecției speciale de care se bucură persoanele cu o vârstă mai mică de 18 ani.

2. Fiecare stat va depune, cu ocazia ratificării prezentului Protocol sau a aderării la acesta, o declarație obligatorie care să indice vârsta minimă de la care este permisă înrolarea voluntară în forțele armate naționale și să descrie garanțiile prevăzute pentru a veghea ca această înrolare să nu fie forțată sau realizată prin constrângere.

3. Statele Părți care permit înrolarea voluntară în forțele armate naționale până la vârsta de 18 ani trebuie să pună în aplicare garanții minime care să asigure că:

- a) înrolarea este voluntară;
- b) înrolarea se efectuează cu consimțământul și în cunoștință de cauză a părinților sau tutorilor legali;

- c) persoanele sunt informate deplin cu privire la îndatoririle care le revin în cadrul serviciului militar;
  - d) persoanele furnizează o dovadă credibilă a vârstei înainte de a fi acceptate în serviciul militar național.
4. Fiecare Stat Parte poate, în orice moment, întări declarația sa prin notificare adresată Secretarului General al ONU care va informa toate Statele Părți. Această notificare intră în vigoare la data la care este primită de Secretarul General.
5. Obligația de a ridica vârsta minimă prevăzută în paragraful 1 al prezentului articol nu se aplică școlilor aflate sub administrația sau controlul forțelor armate ale Statelor Părți, în conformitate cu art.28 și 29 ale Convenției privind drepturile copilului.

Articolul 4

1. Grupurile armate distincte de forțele armate ale unui stat nu trebuie, sub nici o formă, să înroleze sau să utilizeze pentru ostilități persoanele sub 18 ani.
2. Statele Părți vor lua toate măsurile posibile pentru a împiedica înrolarea și utilizarea acestor persoane, în special măsuri de ordin juridic, pentru interzicerea și sancționarea penală a acestor practici.
3. Aplicarea prezentului articol nu va afecta statutul juridic al oricărei părți implicate într-un conflict armat.

Articolul 5

Nici o dispoziție a prezentului Protocol nu poate fi interpretată ca împiedicând aplicarea prevederilor legislației unui Stat Parte sau a instrumentelor internaționale și de drept internațional umanitar mai favorabile realizării drepturilor copilului.

Articolul 6

1. Fiecare Stat Parte va lua toate măsurile de ordin juridic, administrativ, precum și alte măsuri pentru a asigura implementarea și aplicarea efectivă a prevederilor prezentului Protocol, în limitele competenței sale.

2. Statele Părți se angajează să promoveze principiile și prevederile prezentului Protocol și să le facă larg cunoscute deopotrivă copiilor și adulților prin mijloace corespunzătoare.

3. Statele Părți vor lua toate măsurile posibile pentru a veghea ca, persoanele aflate sub incidența jurisdicției lor, recrutate sau implicate în ostilități ce contravin prevederilor prezentului Protocol, sunt demobilizate sau eliberate din serviciul militar. Statele Părți vor acorda, atunci când este nevoie, acestor persoane întreaga asistență necesară pentru refacerea fizică și psihologică și pentru reintegrarea lor socială.

Articolul 7

1. Statele Părți vor coopera în implementarea prevederilor prezentului Protocol, în special în prevenirea oricărei activități contrare și pentru reabilitarea și reintegrarea socială a persoanelor victime ale actelor contrare prezentului Protocol, prin cooperare tehnică și asistență financiară. Asistența și cooperarea se vor dezvolta în consultare cu Statele Părți vizate și cu organizațiile internaționale competente.

2. Statele Părți vor acorda asistență menționată prin intermediul programelor multilaterale, bilaterale sau a altor programe existente sau, printre altele, prin intermediul unui fond de contribuții voluntare constituit în conformitate cu regulile Adunării Generale.

Articolul 8

1. Fiecare Stat Parte va prezenta, în termen de doi ani după intrarea în vigoare a prezentului Protocol, un raport Comitetului pentru Drepturile Copilului conținând informații cuprinzătoare cu privire la măsurile luate în vederea implementării prevederilor prezentului Protocol, în special măsurile luate în implementarea prevederilor referitoare la participare și înrolare.

2. După prezentarea rapoartelor cuprinzătoare, fiecare stat parte la Protocol va include în rapoartele pe care le va prezenta Comitetului pentru Drepturile Copilului, conform articolului 44 din Convenție, orice altă informație suplimentară care privește implementarea Protocolului. Alte state părți la Protocol vor înainta un raport la fiecare cinci ani.

3. Comitetul pentru Drepturile Copilului poate cere Statelor Părți informații relevante pentru implementarea prezentului Protocol.

Articolul 9

1. Prezentul Protocol este deschis spre semnare oricărui stat care este parte la Convenție sau semnatar al acesteia.

2. Prezentul Protocol este supus ratificării și este deschis spre aderare oricărui stat. Instrumentele de ratificare sau aderare vor fi păstrate de Secretarul General al Națiunilor Unite.

3. Secretarul General, în calitate sa de depozitar al Convenției și Protocolului, va informa toate Statele Părți la Convenție și statele care au semnat Convenția asupra depunerii fiecărei declarații, în baza articolului 3, și fiecărui instrument de ratificare și aderare la prezentul Protocol.

Articolul 10

1. Prezentul Protocol va intra în vigoare în trei luni de la depunerea celui de-al zecelea instrument de ratificare sau aderare.

2. Pentru fiecare Stat care ratifică prezentul Protocol sau aderă la el după intrarea sa în vigoare, Protocolul va intra în vigoare la o lună de la data depunerii instrumentului de ratificare sau de aderare.

Articolul 11

1. Orice stat parte poate denunța, în orice moment, prezentul Protocol prin notificarea scrisă a adresată Secretarului General al Națiunilor Unite, care va informa ulterior celelalte State Părți la Convenție și toate Statele semnatare ale Convenției. Denunțarea va produce efect după un an de la data primirii notificării de către Secretarul General. În cazul în care, la expirarea termenului de un an, statul parte denunțător este implicat într-un conflict armat, denunțarea nu își va produce efectul înaintea încheierii conflictului armat.

2. O astfel de denunțare nu va avea efectul absolvirii statului parte de obligațiile asumate prin prezentul Protocol în privința oricărui act survenit înaintea datei la care denunțarea își produce efectul. O asemenea denunțare nu va prejudicia în nici un fel luarea în considerare a oricărei

probleme care se afla deja în atenția Comitetului asupra Drepturilor Copilului înaintea datei de la care denunțarea a devenit efectivă.

Articolul 12

1. Orice stat parte poate aduce amendamente pe care le va înainta Secretarului General al Națiunilor Unite. Secretarul General va aduce la cunoștință Statelor Părți amendamentul propus solicitându-se să se indice dacă sunt de acord cu organizarea unei conferințe a Statelor Părți pentru dezbate și a supune la vot respectivele propuneri. În cazul în care, în termen de patru luni de la data aducerii la cunoștință, cel puțin o treime dintre Statele Părți sunt în favoare convocării unei asemenea conferințe, Secretarul General va convoca conferința sub auspiciile Națiunilor Unite. Orice amendament adoptat de o majoritate a Statelor Părți prezente și cu drept de vot la conferință va fi înaintat Adunării Generale a Națiunilor Unite pentru aprobare.

2. Un amendament adoptat în conformitate cu paragraful 1 al prezentului articol va intra în vigoare la aprobarea sa de către Adunarea Generală, prin acceptare de către o majoritate de două treimi a Statele Părți.

3. Intrarea în vigoare a unui amendament produce efecte asupra tuturor Statelor Părți care l-au acceptat, celelalte State fiind ținute de prevederile prezentului Protocol și de orice alte amendamente acceptate anterior.

Articolul 13

1. Prezentul Protocol, ale cărui versiuni în limbile arabă, chineză, engleză, franceză, rusă și spaniolă, fiind egal autentice, vor fi depuse la arhivele Națiunilor Unite.

2. Secretarul General al Națiunilor Unite va transmite copii autentificate al prezentului Protocol tuturor Statelor Părți la Convenție și tuturor Statelor semnatare ale Convenției.

**Optional Protocol to the Convention on the Rights of the
Child
on the involvement of children in armed conflicts
Adopted and opened for signature, ratification and
accession by General Assembly resolution
A/RES/54/263 of 25 May 2000
not yet in force (see article 10)**

The States Parties to the present Protocol,

Encouraged by the overwhelming support for the Convention on the Rights of the Child, demonstrating the widespread commitment that exists to strive for the promotion and protection of the rights of the child,

Reaffirming that the rights of children require special protection, and calling for continuous improvement of the situation of children without distinction, as well as for their development and education in conditions of peace and security,

Disturbed by the harmful and widespread impact of armed conflict on children and the long-term consequences it has for durable peace, security and development,

Condemning the targeting of children in situations of armed conflict and direct attacks on objects protected under international law, including places that generally have a significant presence of children, such as schools and hospitals,

Noting the adoption of the Rome Statute of the International Criminal Court, in particular, the inclusion therein as a war crime, of conscripting or enlisting children under the age of 15 years or using them to participate actively in hostilities in both international and non-international armed conflicts,

Considering therefore that to strengthen further the implementation of rights recognized in the Convention on the Rights of the Child there is a need to increase the protection of children from involvement in armed conflict,

Noting that article 1 of the Convention on the Rights of the Child specifies that, for the purposes of that Convention, a child means every human being below the age of 18 years unless, under the law applicable to the child, majority is attained earlier,

Convinced that an optional protocol to the Convention that raises the age of possible recruitment of persons into armed forces and their participation in hostilities will contribute effectively to the implementation of the principle that the best interests of the child are to be a primary consideration in all actions concerning children,

Noting that the twenty-sixth International Conference of the Red Cross and Red Crescent in December 1995 recommended, inter alia, that parties to conflict take every feasible step to ensure that children below the age of 18 years do not take part in hostilities,

Welcoming the unanimous adoption, in June 1999, of International Labour Organization Convention No. 182 on the Prohibition and Immediate Action for the Elimination of the Worst Forms of Child Labour, which prohibits, inter alia, forced or compulsory recruitment of children for use in armed conflict,

Condemning with the gravest concern the recruitment, training and use within and across national borders of children in hostilities by armed groups distinct from the armed forces of a State, and recognizing the responsibility of those who recruit, train and use children in this regard,

Recalling the obligation of each party to an armed conflict to abide by the provisions of international humanitarian law,

Stressing that the present Protocol is without prejudice to the purposes and principles contained in the Charter of the United Nations, including Article 51, and relevant norms of humanitarian law,

Bearing in mind that conditions of peace and security based on full respect of the purposes and principles contained in the Charter and observance of applicable human rights instruments are indispensable for the full protection of children, in particular during armed conflicts and foreign occupation,

Recognizing the special needs of those children who are particularly vulnerable to recruitment or use in hostilities contrary to the present Protocol owing to their economic or social status or gender,

Mindful of the necessity of taking into consideration the economic, social and political root causes of the involvement of children in armed conflicts,

Convinced of the need to strengthen international cooperation in the implementation of the present Protocol, as well as the physical and psychosocial rehabilitation and social reintegration of children who are victims of armed conflict,

Encouraging the participation of the community and, in particular, children and child victims in the dissemination of informational and educational programmes concerning the implementation of the Protocol,

Have agreed as follows:

Article 1

States Parties shall take all feasible measures to ensure that members of their armed forces who have not attained the age of 18 years do not take a direct part in hostilities.

Article 2

States Parties shall ensure that persons who have not attained the age of 18 years are not compulsorily recruited into their armed forces.

Article 3

1. States Parties shall raise the minimum age for the voluntary recruitment of persons into their national armed forces from that set out in article 38, paragraph 3, of the Convention on the Rights of the Child, taking account of the principles contained in that article and recognizing that under the Convention persons under the age of 18 years are entitled to special protection.

2. Each State Party shall deposit a binding declaration upon ratification of or accession to the present Protocol that sets forth the minimum age at which it will permit voluntary recruitment

into its national armed forces and a description of the safeguards it has adopted to ensure that such recruitment is not forced or coerced.

3. States Parties that permit voluntary recruitment into their national armed forces under the age of 18 years shall maintain safeguards to ensure, as a minimum, that:

(a) Such recruitment is genuinely voluntary;

(b) Such recruitment is carried out with the informed consent of the person's parents or legal guardians;

(c) Such persons are fully informed of the duties involved in such military service;

(d) Such persons provide reliable proof of age prior to acceptance into national military service.

4. Each State Party may strengthen its declaration at any time by notification to that effect addressed to the Secretary-General of the United Nations, who shall inform all States Parties. Such notification shall take effect on the date on which it is received by the Secretary-General.

5. The requirement to raise the age in paragraph 1 of the present article does not apply to schools operated by or under the control of the armed forces of the States Parties, in keeping with articles 28 and 29 of the Convention on the Rights of the Child.

Article 4

1. Armed groups that are distinct from the armed forces of a State should not, under any circumstances, recruit or use in hostilities persons under the age of 18 years.

2. States Parties shall take all feasible measures to prevent such recruitment and use, including the adoption of legal measures necessary to prohibit and criminalize such practices.

3. The application of the present article shall not affect the legal status of any party to an armed conflict.

Article 5

Nothing in the present Protocol shall be construed as precluding provisions in the law of a State Party or in international instruments and international humanitarian law that are more conducive to the realization of the rights of the child.

Article 6

1. Each State Party shall take all necessary legal, administrative and other measures to ensure the effective implementation and enforcement of the provisions of the present Protocol within its jurisdiction.

2. States Parties undertake to make the principles and provisions of the present Protocol widely known and promoted by appropriate means, to adults and children alike.

3. States Parties shall take all feasible measures to ensure that persons within their jurisdiction recruited or used in hostilities contrary to the present Protocol are demobilized or otherwise released from service. States Parties shall, when necessary, accord to such persons all appropriate assistance for their physical and psychological recovery and their social reintegration.

Article 7

1. States Parties shall cooperate in the implementation of the present Protocol, including in the prevention of any activity contrary thereto and in the rehabilitation and social reintegration of persons who are victims of acts contrary thereto, including through technical cooperation and financial assistance. Such assistance and cooperation will be undertaken in consultation with the States Parties concerned and the relevant international organizations.

2. States Parties in a position to do so shall provide such assistance through existing multilateral, bilateral or other programmes or, inter alia, through a voluntary fund established in accordance with the rules of the General Assembly.

Article 8

1. Each State Party shall, within two years following the entry into force of the present Protocol for that State Party, submit a report

to the Committee on the Rights of the Child providing comprehensive information on the measures it has taken to implement the provisions of the Protocol, including the measures taken to implement the provisions on participation and recruitment.

2. Following the submission of the comprehensive report, each State Party shall include in the reports it submits to the Committee on the Rights of the Child, in accordance with article 44 of the Convention, any further information with respect to the implementation of the Protocol. Other States Parties to the Protocol shall submit a report every five years.

3. The Committee on the Rights of the Child may request from States Parties further information relevant to the implementation of the present Protocol.

Article 9

1. The present Protocol is open for signature by any State that is a party to the Convention or has signed it.

2. The present Protocol is subject to ratification and is open to accession by any State. Instruments of ratification or accession shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.

3. The Secretary-General, in his capacity as depositary of the Convention and the Protocol, shall inform all States Parties to the Convention and all States that have signed the Convention of each instrument of declaration pursuant to article 3.

Article 10

1. The present Protocol shall enter into force three months after the deposit of the tenth instrument of ratification or accession.

2. For each State ratifying the present Protocol or acceding to it after its entry into force, the Protocol shall enter into force one month after the date of the deposit of its own instrument of ratification or accession.

Article 11

1. Any State Party may denounce the present Protocol at any time by written notification to the Secretary-General of the United Nations, who shall thereafter inform the other States Parties to the Convention and all States that have signed the Convention. The denunciation shall take effect one year after the date of receipt of the notification by the Secretary-General. If, however, on the expiry of that year the denouncing State Party is engaged in armed conflict, the denunciation shall not take effect before the end of the armed conflict.

2. Such a denunciation shall not have the effect of releasing the State Party from its obligations under the present Protocol in regard to any act that occurs prior to the date on which the denunciation becomes effective. Nor shall such a denunciation prejudice in any way the continued consideration of any matter that is already under consideration by the Committee on the Rights of the Child prior to the date on which the denunciation becomes effective.

Article 12

1. Any State Party may propose an amendment and file it with the Secretary-General of the United Nations. The Secretary-General shall thereupon communicate the proposed amendment to States Parties with a request that they indicate whether they favour a conference of States Parties for the purpose of considering and voting upon the proposals. In the event that, within four months from the date of such communication, at least one third of the States Parties favour such a conference, the Secretary-General shall convene the conference under the auspices of the United Nations. Any amendment adopted by a majority of States Parties present and voting at the conference shall be submitted to the General Assembly of the United Nations for approval.

2. An amendment adopted in accordance with paragraph 1 of the present article shall enter into force when it has been approved by the General Assembly and accepted by a two-thirds majority of States Parties.

3. When an amendment enters into force, it shall be binding on those States Parties that have accepted it, other States Parties still being bound by the provisions of the present Protocol and any earlier amendments they have accepted.

Article 13

1. The present Protocol, of which the Arabic, Chinese, English, French, Russian and Spanish texts are equally authentic, shall be deposited in the archives of the United Nations.

2. The Secretary-General of the United Nations shall transmit certified copies of the present Protocol to all States Parties to the Convention and all States that have signed the Convention.